

Az erdélyi magyarság a XX. században

kisebbségtörténeti konferencia

Székelyudvarhely, 2024. június 21–22.

*Székelyudvarhelyi Református Egyházmegye központi hivatalának konferenciaterme
(Márton Áron tér 6. szám)*

◆ Június 21., péntek

12.45 Megnyitó

Kulturális intézményesség

13.00 Nagy Botond: *Az alfabetizáció költségei. Községi elemi iskolák fenntartása a dualizmus kori Háromszéken*

13.25 Székely Miklós: *Miért az iparnak építettek palotákat? Állami múzeumok Erdélyben a dualizmus idején*

13.50 Orbán János: *Múzeumlétesítési szándékok Marosvásárhelyen Bernády György idején*

14.15 Boér Hunor: *Malonyai-ügy – A Székely Nemzeti Múzeum és a kánon szövege*

14.40 Sárándi Tamás: *A kommunista narratíva elbeszélhetősége. Példák a marosvásárhelyi Múzeumból*

15.05 **Vita, kávészünet**

Erdély 1944-ben

15.35 Nagy József: *A Sztójay-kormány székelyföldi politikája 1944-ben*

16.00 Antal Róbert: *Az Erdélyi Párt és a baloldaliak 1944-es tárgyalásai Észak-Erdély sorsáról*

16.25 Magyarosi Sándor: *Professzionizálódás és motiváció – a 27. Székely Könnyűhadosztály katonái a keleti hadszíntéren*

16.50 Berekméri Árpád-Róbert: *Huszár Endre tábori főesperes erdélyi tevékenysége*

17.15 Szász Róbert: *A vézkorszak bűneiért való felelősségre vonás Észak-Erdélyben*

17.40 **Vita**

18.00 Filmvetítés és beszélgetés: *Ahogy az óra jár* – a Székelyföldi Stúdió Egyesület filmje az udvarhelyi zsidóságról. Rendező: Fecső Zoltán.

Június 22., szombat

A működtetők informális világa

9.15 Bokor Zsuzsa: *Mintajárások - a két világháború közötti erdélyi magyar népegészségügy laboratóriumai*

9.45 Pál János: *A kisebbségi lét ajándékai? Magyar kisebbségi kilátások a Székelyudvarhelyi Unitárius Egyházkör elemi oktatásügyének tükrében*

10.10 Bárdi Nándor: *Jakabffy Elemér családtörténetei és visszaemlékezései*

10.35 Murádin János Kristóf: *Az 1944-es magyar tragédia félárnyékban rekedt fejezete: erdélyi magyar civilek szovjet fogságba hurcolása*

11.00 **Vita, kávészünet**

11.20 Főcze János: *Két malomkő között. A Szépvízi járás előjárói és a beszolgáltatás (1944–1946).*

11.55 Kiss Ágnes: *A „magyar érdek” és az érdekképviselő informális rendje Ceaușescu Romániájában*

12.20 Gagy József: *Vasmunkás a kollektívben. Mezei János életútja*

12.45 **Vita**

Udvarhely mindig más...

14.20 Kápolnási Zsolt: *Udvarhely vármegye az 1916-os menekülés forgatagában*

14.45 Gidó Csaba: *A román közigazgatás berendezkedése Udvarhely megyében 1919-ben*

15.10 Oláh Sándor: *Vagyonszerzés Udvarhelyen az ötvenes évek végén: Kulákosítás, ingatlanok államosítása*

15.35 Jánosi Csongor: *Román titkosszolgálati intézkedések Hargita megyében 1968 és 1979 között. A 121. kódszámú „magyar nacionalisták” ügykör Székelyudvarhely kontextusában*

16.00 Demeter Csanád: *Könnyűzenei fesztiválok Székelyudvarhelyen az 1970–80-as években*

16.25 **Vita, kávészünet**

17.00 **Könyvbemutatók – beszélgetés**

• Főcze János: *A MADOSZ. Baloldali magyar történet a Román Királyságban (1934–1944)*. Kolozsvár: Kriterion, 2020. 336 p.

• Sárándi Tamás: *Függőben. Az észak-erdélyi nemzetiségi kérdés 1940–1944*. Kolozsvár: Kriterion, 2024.

• Antal Róbert: *A nemzetét szerető szocialista. Jordáky Lajos (1913–1974)*. Kolozsvár: Kriterion, 2024. 376 p.

• Murádin János: *Felejtésre ítélve. Erdélyi magyar civilek szovjet fogságban 1944–1953*. Budapest: Ludovika Kiadó, 2023. 224 p.

• Oláh Sándor: *Felügyelet és alávetettség. Intézmények, eszközök, emberek a kommunista uralomgyakorlásban*. Csíkszereda: Pro-Print, 2023. 440. p.

• Gagy József: *Villanyos és közössége. Villamosítás, modernizáció: történet a Nyárádmentén (1945–1989)*. Kolozsvár: Kriterion, 2023. 252 p.

Szervezők/támogatók:

Haáz Rezső Múzeum, Székelyudvarhely; Hargita Megyei Kulturális Központ, Csíkszereda; Székelyudvarhelyi Református Egyházmegye, Székelyudvarhely; MTA Kolozsvári Akadémiai Bizottság, Kolozsvár; Nemzeti Kisebbségkutató Intézet, Kolozsvár; HUN-REN TK Kisebbségkutató Intézet, Budapest.